

Lecția 14

În limba română există 4 conjugări. Radicalul (-0) la care se vor adăuga terminațiile de prezent se obține de la infinitiv eliminând terminația caracteristică fiecărei conjugări (adică: -a, -ea, -e, -i, -î).

Conjugarea întâi – este pentru verbele care se termină în -a, cuprinzând 3 mari categorii:

1. Verbele cu terminația -a se conjugă astfel:

-0 (radical)

-i

-ă

-ăm

-ați

-ă

De exemplu: a termina are radicalul termin, la care se adaugă terminațiile de mai sus:

eu termin (-0)

tu termini (+i)

el/ea termină (+ă)

noi terminăm (+ăm)

voi terminați (+ați)

ei/ele termină (+ă)

Pentru această categorie există mai multe reguli:

1. Verbele care au consoanele **-tr**, **-pl**, **-fl** sau **-bl** înainte de terminația **-a** iau vocala "u" la persoana I singular.

De exemplu: a afla eu aflu.

2. Verbele care se termină la infinitiv în **-șca** își modifică terminația la persoana a II-a singular.

Exemplu: a împușca împușc împuști

3. Verbele care se termină la infinitiv în **-ăra**, **-ăla**, **-ăna** și **ăta** (sau **-ăta**) își schimbă la persoana a II-a singular vocala **-ă** în **-e**.

Exemplu: a învăța învăț tu înveți

4. Verbele care conțin vocala **e** sau **o** se transformă în "ea" și respectiv "oa" la persoana a III-a singular.

Exemplu: a pleca plec el/ea pleacă

2. verbe cu terminația **-a** care se conjugă cu sufixul **-ez**

-ez

-ezi

-ează

-ăm

-ați

-ează

Exemplu: a enerva , a desena , etc.

Reguli:

1. Pentru verbele care au terminația **-ia** (la infinitiv), modificăm persoana a III-a singular și persoana întâi plural după cum urmează:

– ez

– ezi

– ază

– em

– ați

– ază

Exemple: a copia el/ea copiază, noi copiem, a studia el/ea studiază, noi studiem etc.

2. Pentru verbele cu terminația – **ca** se modifică primele trei persoane (pentru a nu se modifica sunetul "c").

Ex.: a bloca eu blochez, tu blochezi, el/ea blochează.

3. verbele cu terminația –ia se conjugă astfel:

–0

–0

–0

–em

–ați

–e

Exemple: a tăia, a înmuia.

Conjugarea a 2-a

- se referă la verbele care se termină în – **ea**.

Acestea au același terminații ca verbele de la conjugarea a 3-a:

– 0

– i

– e

– em

– eți

– 0

Exemple:

a ședea (сидіти)

eu șed

noi ședem

tu șezi

voi ședeți

el/ea șade

ei/ele șed

a părea (здаватися)

eu par

tu pari

el/ea pare

noi părem

voi păreți

ei/ele par

Excepții:

a vedea (бачити)

eu văd

tu vezi

el/ea vede

noi vedem

voi vedeți

ei/ele văd

a putea (вміти)

eu pot

tu poți

el/ea poate

noi putem

voi puteți

ei/ele pot

Conjugarea a 3-a

se referă la verbele cu terminația – e care se conjugă astfel:

– 0

– i

– e

- em
- eți
- 0

Exemple:

a crede (вірити) – eu cred, tu crezi, el/ea cred, noi credem, voi credeți, ei/ele cred.

a scrie (писати) - eu scriu, tu scrii, el/ea scrie, noi scriem, voi scrieți, ei/ele scriu.

a zice (казати)- eu zic, tu zici, el/ea zice, noi zicem, voi ziceți, el/ele zic.

Reguli:

1. Verbele care se termină în – ște (la infinitiv) se modifică la persoana întâi singular (– ște se transformă în– sc).

Exemplu.: a cunoaște (знати) eu cunoșc

2. Verbele cu terminația – ne pierd consoana "n" la persoana a II-a singular.

Exemplu: a rămâne (залишитись) eu rămân, tu rămâi

3. Verbele ce conțin "oa" se modifică la persoana întâi și a II-a singular, "oa" devenind "o"

Exemplu: a scoate (виносити) eu scot, tu scoți.

Conjugarea a 4-a

- cuprinde toate verbele care se termină în **-i** / **-î** și se împarte în 5 categorii:

1. Verbe cu terminația **-i** – acestea se conjugă astfel:

-0

-i

-e

-im

-iți

-0

Exemple:

a fugi (бігати) eu fug, tu fugi, el/ea fuge, noi fugim, voi fugiți, ei/ele fug.

a sări (стрибати) eu sar, tu sari, el/ea sare, noi sărim, voi săriți, ei/ele sar.

a veni (приходити) eu vin, tu vii, el/ea vine, noi venim, voi veniți, ei/ele vin.

a auzi (чути) eu aud, tu auzi, el/ea aude, noi auzim, voi auziți, ei/ele aud.

a oferi (давати\пропонувати) eu ofer, tu oferi, el/ea oferă, noi oferim, voi oferiți, ei/ele oferă.

2. Verbe cu terminația -ui, -âi sau -ăi – se conjugă astfel:

-i

-i

-ie

-im

-iți

-ie

Exemplu: a mormăi (бурчати) eu mormăi, tu mormăi, el/ea mormăie, noi mormăim, voi mormăiți, ei/ele mormăie.

3. Unele verbe cu terminația -i se conjugă cu sufixul – esc:

-esc

-ești

-ește

-im

-iți

-esc

Exemplu:

a citi (чумаму)

eu citesc

tu citești

el/ea citește

noi citim

voi citiți

ei/ele citesc

a trăi (жуму)

eu trăiesc

tu trăiești

el/ea trăiește

noi trăim

voi trăiți

ei/ele trăiesc

4. Verbe cu terminația -î -acestea se conjugă astfel:

-0

-i

-ă

-îm

-îți

- ă

Exemple: a doborî (збивати)

eu dobor

tu dobori

el/ea doboară

noi doborâm

voi doborâți

ei/ele doboară

5. Unele verbe cu terminația -î se conjugă cu sufixul – ăsc:

-ăsc

-ăști

-ăște

-îm

-îți

-ăsc

Exemple: a hotărî (вирішити)

eu hotărăsc

tu hotărăști

el/ea hotărăște

noi hotărâm

voi hotărâți

ei/ele hotărăsc

Culorile care se schimbă la masculin, feminin, singular și plural

1. Roșu

- Masculin singular: *un măr roșu*
- Feminin singular: *o floare roșie*
- Masculin plural: *mere roșii*
- Feminin plural: *flori roșii*

2. Portocaliu

- Masculin singular: *un măr portocaliu*
- Feminin singular: *o floare portocalie*
- Masculin plural: *mere portocalii*

- Feminin plural: *flori portocalii*

3. Galben

- Masculin singular: *un măr galben*
- Feminin singular: *o floare galbenă*
- Masculin plural: *mere galbene*
- Feminin plural: *flori galbene*

4. Verde

- Masculin singular: *un măr verde*
- Feminin singular: *o floare verde*
- Masculin plural: *mere verzi*
- Feminin plural: *flori verzi*

5. Albastru

- Masculin singular: *un măr albastru*
- Feminin singular: *o floare albastră*
- Masculin plural: *mere albastre*
- Feminin plural: *flori albastre*

6. Alb

- Masculin singular: *un măr alb*
- Feminin singular: *o floare albă*
- Masculin plural: *mere albe*
- Feminin plural: *flori albe*

7. Negru

- Masculin singular: *un măr negru*
- Feminin singular: *o floare neagră*
- Masculin plural: *mere negre*
- Feminin plural: *flori negre*
-

2. Culoarele care rămân aceleași în toate formele

- **Mov** și **roz** rămân la fel pentru toate genurile și numerele:

- Masculin singular/plural: *un măr mov, mere mov, un măr roz, mere roz*
- Feminin singular/plural: *o floare mov, flori mov, o floare roz, flori roz*
- **Maro**
 - Singular, masculin și feminin: *un măr maro, o floare maro*
 - Plural, masculin și feminin: *mere maro, flori maro*
- **Gri**
 - Singular, masculin și feminin: *un măr gri, o floare gri*
 - Plural, masculin și feminin: *mere gri, flori gri*